

наша СЛОВА

Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб не ўмёрлі!
ФРАНЦІШАК БАГУШЭВІЧ

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 34 (1497) 26 ЖНІЎНЯ 2020 г.

Круглы стол - з'ява неабходная

У панядзелак, 17 жніўня, у сядзібе ТБМ адбылося запланаванае паседжанне аргкамітэта па правядзенні Усебеларускага круглага стала. У сваім выступе У. Колас, старшыня Рады інтэлігэнцыі, падкресліў, што нам нельга выпускаць з-пад увагі заўтрашні дзень. Трэба, каб штодзённыя падзеі прывялі да нечага светлага і добрага. Рада інтэлігэнцыі ад пачатку свайго стварэння была накіравана на гэта. Нашы прынцыпы: справядлівасць-дэмакратыя-законнасць. Л. Баршчэўскі падкресліў, што Расея не адступілася ад сваіх планаў захапіць Беларусь. Сёння мы не бачым сілы ва ўладзе, з якой можна перамаўляць і дамаўляцца, пакуль творацца беззаконныя рэчы. Рада інтэлігэнцыі павінна зараз гуртавацца ўсю беларускую інтэлігэнцыю і фармуляваць кола пытнаній. М. Пастухоў падкресліў, што ўсе кажуць пра неабходнасць новых выбараў. Але якім чынам гэта можа адбыцца? Народ нібыта мае свабоду, але дагэтуль за кратамі сядзяць людзі, мала таго, хапаюць на вуліцы новых людзей.

- Я выступаю за скліканне Усебеларускага форума. Найперш павінны прыйсці парламенцкія выбары.

Г. Фядыніч выказаўся адна-

значна пра тое, што сілавікі павінны сыці. У каардынацыйную раду, якая ствараецца па ініцыятыве штаба С. Ціханоўскай, трэба накіраваць кампетэнтных людзей для ўзаемадзеяння. Вельмі добра, што ў Беларусі з'яўлялася пляцоўка пад патранатам Рады інтэлігэнцыі. Яе варта пашыраць. І. Рынкевіч выступіў за тое, каб ад аргкамітэта вылучыць у КР некалькі асоб. Т. Стружэцкі падкресліў, што інтэлігэнцыі трэба з'ядноўвацца і выступаць скансалідавана. Пропанаваў падумашь пра скліканне Усебеларускага форума ці веча. В. Арэшкі адзначыў, што гістарычны досвед нікто не адміняў. Роля інтэлігэнцыі, як і ў Польшчы ў свой час, аналізуваць і прагназаваць, хто прыйдзе на змену ўладзе, якія людзі.

А. Трусаў зноў выступіў з заклікам не забывацца пра небяспеку захопу Беларусі. Галоўнае - прафсаюзы і страйкамы, інтэлігэнцыя павінна быць з ёю ў спрацы. Мы падтрымліваем страйкамы, наш працоўны люд. А. Жучкоў пропанаваў накіраваць у Каардынацыйную Раду некалькі чалавек. У выніку абмеркавання былі пропанаваны наступныя асобы: М. Пастухоў, П. Жук, І. Рынкевіч, Л. Скарабагаты.

Радыё Рацыя.

Заява Жыццё Паўла Латушкі над пагрозай

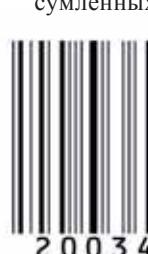
Мы добра ведаем кар'ернага дыпламата, былога міністра культуры і дырэктара Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы, які яшчэ студэнтам уступіў у шэраг ТБМ.

Пасля таго, як П. Латушка разам з калектывам тэатра выказаў свой пратэст супраць проціпраўных дзеянняў беларускай улады, у выніку якіх былі арыштаваны тысячи мірных грамадзян Беларусі, прычым значная частка з іх была зверскі збітая, а некаторыя загінулі ці прапалі без звестак, ён быў звольнены з пасады дырэктара тэатра. П. Латушка ўвайшоў у склад Каардынацыйнай рады па трансферы ўлады пасля выбараў 9 жніўня 2020 г. Яму пачалі пагражаць, патрабаваць, каб ён з'ехаў з Беларусі і запіцкаў чырвонай фарбай яго дом і гараж.

Мы добра памятаем трагічны лёс віцэ-прем'ера ўраду Беларусі Віктара Ганчара, міністру Юрыя Захаранкі, Міхаілу Марынічу, Аляксандру Казуліну, Васілю Лявонава і іншых вядомых людзей, якія выказалі сваю нязгоду з палітыкай сённяшніх улады. Таму мы заклікаем усіх

сумленных грамадзян Беларусі выказаць сваю падтрымку Паўлу Латушку і накіраваць свой пратэст супраць яго пераследу ў Генеральнай прокуратуре Рэспублікі Беларусь.

Сакратарыят ТБМ,
20 жніўня.

Пад бела-чырвона-белым сцягам фармавалася нацыянальная самасвядомасць беларусаў у XX стагоддзі

Тысячы беларусаў выходзяць на мірныя акцыі з бела-чырвона-белым сцягам. Але ў многіх сучаснікіў да гэтай сімвалікі негатыўнае стаўленне, нягледзячы на тое, што менавіта пад гэтым сцягам Аляксандр Лукашэнка прымай прысягу як першы прэзідэнт Беларусі. Давайце для аб'ектыўнасці звернемся да гісторыі. У гэтым нам дапаможа Уладзімір Снапкоўскі, доктар гістарычных науک, прафесар кафедры міжнародных адносін БДУ.

белы зноў з'яўліся...

- Так, гэты сцяг выкарыстоўваўся беларускімі калабарантамі з дазволу немецкай адміністрацыі ў якасці нацыянальнага знака беларускіх арганізацый. Але гэта была прынятая ў той час практика ва ўсіх акупаваных краінах - выкарыстоўваць нацыянальныя мясцовыя знакі.

- Чаму ж у нас, мірных беларусаў, спрэчкі вакол бела-чырвона-белага сцяга даходзяць ледзь не да бойкі?

- Сімволіка ў прынцыпе мае вялікае значэнне ў палітыцы і гісторыі дзяржаўнасці. Таму сцяг, герб і гімн актыўна і шырока выкарыстоўваюцца палітычнымі сіламі ў сваіх палітычных інтарэсах. Гэта мае месца цяпер, ва ўмовах вострага палітычнага крызісу ў Беларусі, які ўзік пасля абвяшчэння вынікаў прэзідэнцкіх выбараў 9 жніўня. Мы назіраем, што велізарныя дэмантрасці прыхільнікі змен праходзяць з бела-чырвона-белымі сцягамі. Сотні тысяч чалавек. Рэакцыя супернікаў даволі прымітывная: "Ізноў рэанімуюць гэты сцяг, а пад ім у гады Вялікай Айчыннай вайны выступалі калабаранты". Нагадаю, што, напрыклад, Расійская вызвольная армія Уласава выступала пад трыкалёрам, які цяпер з'яўляецца дзяржаўным сцягам Расійскай Федэрэцыі. Але ў Расіі вакол гэтага пытання няма такіх палітычных ды-

скусій.

На мой погляд, пытанне пра сцяг у нас прамерна палітызаванае, і ён выступае як знак прыналежнасці да адпаведнай грамадска-палітычнай сілы. Гэты раскол пераадольваецца хутчэй, чым палітычныя рознагалосі. У наяўнасці тэндэнцыі да прыняцця бела-чырвона-белага сцяга ўсё шырэйшым спектрам беларускага грамадства, паколькі яна адпстроўвае глубокімі векавымі спадзвеі беларускага народа да волі і незалежнасці.

- У 1991-95 гадах бела-чырвона-белы сцяг быў у нас дзяржавным. Потым на рэферэндуме вырашилі ад яго адмовіцца. Але яго ж не забаранілі...

- Не. Але і не вельмі заахвочаўца яго выкарыстанне ў шырокім ужытку. У 2016 годзе шэраг беларускіх моладзевых арганізацый звязнуўся з Міністэрствам культуры з запытам пра наданне бела-чырвона-белому сцягу статусу гістарычна-культурнай каштоўнасці. Але дагэтуль пытанне не вырашана. Гербу "Пагоня" пашанцавала больш - ён занесены ў спіс гістарычна-культурнай спадчыны.

ДАРЕЧЫ

З нагоды выбару бела-чырвона-белага спалучэння колераў для сцяга ёсьць розныя версіі. Напрыклад, легенда пра тое, што ваяр ВКЛ пе-равязаў рану белай тканінай, на якой пратачылася кроў - і гэта стала нацыянальным знакам. Таксама вядома, што бела-чырвоная гама традыцыйна пераважае ў нацыянальным беларускім тэкстылі. Але больш праўдападобней выглядае ўсё ж версія, што сцяг - вытворнае ад герба, схематычная перадача яго колераў. У дадзеным выпадку гэта герб "Пагоня" Вялікага Княства Літоўскага, аснову якога на працягу некалькіх стагоддзяў складалі беларускія землі.

Raica Юдзіна.

*Фота: Паўла Мартынчыка.
kp.by.*

